

Consultatieverslag Regeling werkzaamheden derden CBS

De concepttekst van de ministeriële regeling is geconsulteerd van 11 november 2019 tot 23 december 2019. De voorgelegde vraag was een reactie te geven op de Regeling werkzaamheden derden. Bij de internetconsultatie¹ van deze regeling zijn in totaal zeven reacties geplaatst². Sommige partijen hebben ervoor gekozen om met één reactie zowel op de Regeling werkzaamheden derden CBS als de Beleidsregel taakuitoefening CBS te reageren. In dit consultatieverslag zal in dat geval uitsluitend worden ingegaan op de onderwerpen die betrekking hebben op de Regeling werkzaamheden derden CBS.

De (belangrijkste) opmerkingen die in de internetconsultatie zijn gemaakt, worden hieronder per onderwerp besproken.

1. Toegang tot diensten van het CBS

Zes respondenten geven aan graag toegang te houden tot data van het CBS en vinden de regeling daarom te beperkend. Sommige partijen geven aan zelfs meer toegang te willen tot databestanden van het CBS.

Het doel van deze regeling is niet om de toegang tot het CBS voor derden volledig onmogelijk te maken, maar dat deze toegang verder wordt beperkt. De mogelijkheid die het CBS heeft om aan derden te leveren, is reeds wettelijk beperkt in artikel 5 van de CBS-wet. Hierin staat dat het CBS enkel in incidentele gevallen werkzaamheden mag verrichten voor derden. Door middel van de ministeriële regeling wordt verder verduidelijkt in welke incidentele gevallen het CBS aan een private partij mag leveren.

Sommige respondenten geven daarnaast aan dat het CBS de enige partij is die de data die zij nodig hebben kunnen leveren. Wanneer dit het geval is, is het nog steeds mogelijk om het verzoek uit te zetten bij het CBS. Daartoe dient artikel 2, lid 1, sub b van de Regeling werkzaamheden derden.

Ten slotte wordt door drie van de respondenten aangegeven dat de prikkel om gegevens te leveren aan het CBS er niet meer zal zijn, wanneer ze geen toegang hebben tot het CBS. In de regelgeving zijn echter een aantal informatieverstrekkingsverplichtingen opgenomen. Zie artikel 7 van Verordening nr. 638/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 31 maart 2004 betreffende de communautaire statistieken van het goederenverkeer tussen de lidstaten, samen met paragraaf 2a van de CBS-wet en de Regeling statistieken goederenverkeer en artikel 33, vierde lid, van de CBS-wet, samen met het Besluit gegevensverwerking CBS. Bedrijven kunnen dus niet zomaar besluiten om gegevens niet meer te leveren aan het CBS.

2. Definitie van 'derden'

Een van de respondenten meent dat de definitie van 'derden' moet worden uitgebreid tot alle aanvullende statistische diensten die het CBS uitvoert, en niet uitsluitend die voor private partijen.

Uit de wetsgeschiedenis en jurisprudentie tot nu toe blijkt dat de opvatting wat onder de wettelijke taak van het CBS valt in de loop der tijd is geëvolueerd. De thans heersende opvatting is dat onderzoek voor andere overheden doorgaans zal vallen onder artikel 3 van de CBS wet, omdat het van overheidswege wordt verricht en relevant is voor het overheidsbeleid op het desbetreffende terrein. De respondent gaat uit van een uitleg van derden zoals opgenomen in de memorie van toelichting uit 1996 bij de CBS-wet. In de afgelopen decennia heeft een verschuiving plaatsgevonden in de uitleg 'diensten voor derden'. Om enige onduidelijkheid over deze definitie weg te nemen is aangegeven wat in de regeling onder een derde wordt verstaan.

¹ <https://www.internetconsultatie.nl/werkzaamhedenderdenCBS>

² In totaal zijn 13 reacties binnen gekomen op de Beleidsregel taakuitoefening CBS en de Regeling werkzaamheden derden CBS. De beleidsregel en ministeriële regeling zijn aan elkaar verwant, waardoor sommige respondenten in één reactie hebben gereageerd op beide teksten. Andere respondenten hebben dezelfde reactie geplaatst bij de beleidsregel en de ministeriële regeling. Er hebben 6 partijen op de beleidsregel gereageerd, en 8 partijen op de ministeriële regeling.

Door derden te definiëren als private partijen wordt niet meer ruimte gecreëerd voor het CBS. De ministeriële regeling en de beleidsregel, die gelden voor werkzaamheden voor derden en overheden, zijn er juist op gericht om de rolverdeling tussen het CBS en marktpartijen duidelijker te maken. Het doel is om oneerlijke concurrentie met marktpartijen tegen te gaan. Dit houdt niet in dat het CBS geen opdrachten meer mag uitvoeren voor overheden en zich enkel moet beperken tot de verplichte Europese statistieken.

3. Derden met een wettelijke taak

Tijdens de consultatie is naar voren gekomen dat er ook private partijen zijn die een wettelijke taak hebben, maar die niet in overwegende mate worden gefinancierd door de overheid. Dit brengt met zich mee dat ze bij de uitvoering van deze wettelijke taak niet zonder meer gebruik kunnen maken statistische informatie van het CBS, terwijl deze taak door een overheid bij ze is neergelegd. In artikel 2, tweede lid, onderdeel c, was al een uitzondering opgenomen voor partijen die statistische informatie van het CBS gebruiken voor dienstverlening aan een overheid, maar deze strekte zich niet uit tot gevallen waarin partijen statistische informatie nodig hebben bij de uitvoering van hun wettelijke taak. Voor deze partijen is een extra uitzonderingsgrond opgenomen in artikel 2, eerste lid, onderdeel d, van de regeling. Deze partijen kunnen enkel van de uitzondering gebruik maken voor zover ze de informatie nodig hebben voor de uitvoering van hun wettelijke taak, maar niet voor verzoeken die hier buiten vallen.

4. Het grensbedrag van €10.000 voor derden is te hoog/laag

Eén van de respondenten meent dat het grensbedrag opgenomen in artikel 2, eerste lid, onder a van de Regeling werkzaamheden derden te hoog is.

Onder het grensbedrag van €10.000 vallen met name verzoeken om bestaande statistieken op een ander niveau of nader gespecificeerd te presenteren. Zoals ook aangegeven in de toelichting bij artikel 2 kunnen private statistiekleveranciers slechts zeer beperkte toegevoegde waarde leveren op dit type dienstverlening. Deze beperkte toegevoegde waarde weegt voor dit type dienstverlening niet op tegen de hogere kosten die gepaard gaan met de uitvoering van deze activiteiten door private statistiekafnemers.

Door de respondent wordt een alternatief bedrag van €5.000 voorgesteld. Hier staat tegenover dat er ook een reactie binnen is gekomen van een respondent die van mening is dit bedrag te laag is. Geen van de respondenten heeft in de reactie aangetoond dat de inhoudelijke overweging om voor € 10.000 als grensbedrag te kiezen onjuist is. Het grensbedrag zal niet worden aangepast.